

SRI LANKA ÜLKE RAPORU

ŞUBAT 2021

Devletin Adı:	Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti
Başkenti:	Colombo (Sri Jayawardenapura Kotte resmi başkenttir)
Yüzölçümü:	65.610 km ²
Nüfus:	21.940.000
Başlıca Şehirler:	Colombo, Gumpaha, Kurunegala, Kandy, Rantnapura, Kaluatar
Yönetim Biçimi:	Üniter Cumhuriyet (Başkanlık Sistemi)
Para Birimi:	Sri Lanka Rupisi
Resmî Dili:	Sinhala ve Tamil
Din:	Budist (%70), Hindu (%13), Müslüman (%10), Hristiyan (%7)

Üyesi olduğu Başlıca Kuruluşlar: AB, NATO, BM, IMF WTO, Dünya Bankası

COĞRAFİ KONUM

Hindistan'ın 31 kilometre güneyinde Hint Okyanusu'nda yer alan Sri Lanka, Güney Asya'da, bir ada devletidir. 1972 yılından önce Seylan olarak bilinen ve 1340 km'lik sahil şeridine sahip olan ülkenin coğrafi olarak bir ada olmasından ötürü herhangi bir kara komşusu veya kara sınırı bulunmamaktadır.

Sri Lanka'nın Kuzeybatıda Mannar Körfezi ve Palk Boğazı vasıtasıyla Hindistan'la, Güneybatıda ise Maldivlerle deniz sınırı (karasuları sınırı) vardır. Ülke, Batı Asya ile Güneydoğu Asya arasındaki ana deniz rotaları üzerinde yer alması ve derin doğal limanları nedeniyle, antik İpek Yolu üzerinde önemli bir durak olup eski tarihlerden beri stratejik bir konuma sahiptir.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Sri Lanka 133 yıl İngiliz Egemenliğinde kaldıktan sonra 1948 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. 1972 yılına kadar İngiliz Uluslar Topluluğu üyesi bir dominyon (Seylan Dominyonu) olarak tanınan ülke 1972'de adını Sri Lanka Cumhuriyeti olarak değiştirdiğini ilan etmiş ve cumhuriyet olmuştur.

Ülkeyi yaklaşık son 30 yıldır etkileyen ayrılıkçı Tamil hareketi (Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları-TEKK) Mayıs 2009'da yenilgiye uğratılmıştır. Mayıs 1983'te başlayan ve hükümet güçleri ile Tamil Kaplanları arasındaki çatışmalar ülkeyi iç savaş koşullarına sürüklemiştir. Tamil nüfusunun yoğun olduğu Doğu ve Kuzey Eyaletlerinin Sri Lanka'dan ayrılmasını ve bağımsız bir Tamil Devleti kurulmasını savunan TEKK hareketi ile hükümet güçleri arasında yaşanan çatışma süreci 26 yıl sürmüş ve 60 bin ila 100 bin kişinin ölümüne neden olmuştur. Sonuçta her iki taraf da Mayıs 2009'da Tamil Kaplanlarının yenilgiye uğradığını ilan etmiş ve iç savaş sona ermiştir.

Ülke siyasi olarak, parlamenter demokrasi ile doğrudan seçilen, güçlü bir icracı başkanın yer aldığı başkanlık sisteminin bileşiminden oluşan bir yapıya sahiptir. Başkan

hem devletin hem de hükümetin başıdır. Başbakanlık ise icrai değil temsili bir görevdir. Kabine üyeleri başkanın başbakanla istişare ederek atadığı bakanlardan oluşmaktadır.

Sri Lanka Parlamentosu, halkoyuyla 6 yıllığına seçilen 225 üyeden oluşmaktadır. Sri Lanka idari olarak 9 eyaletten oluşmaktadır. Bu eyaletler de bölgelere ayrılmıştır. 9 eyalet altında 25 bölge mevcuttur. Eyaletler Merkez, Doğu, Kuzey Merkez, Kuzey, Kuzeybatı, Sabaragamuwa, Güney, Uva ve Batı'dır. Ülkenin mevcut idari yapısı, yıllardır süregelen ademi-merkeziyet talepleri sonucunda 1978 Anayasası'nda 1987 yılında yapılan değişiklikle şekillendirilmiştir.

NÜFUS VE İSTİHDAM

Sri Lanka'nın toplam nüfusu 21,9 milyondur. Ülke nüfusu giderek yaşlanmaktadır. 15-54 yaş grubu nüfusun % 60'ını oluşturmaktadır.

Sri Lanka'da nüfusun kentleşme düzeyi düşüktür. Nüfus ve İstatistik idaresi tahminlerine göre, nüfusun yaklaşık % 80'i kırsal bölgelerde, % 20'si de kentlerde yaşamaktadır.

Sri Lanka çok kültürlü bir ülkedir. Ülke nüfusunun %73,9'unu Sinhalalar, %12,7'sini Sri Lanka Tamilleri, %5,5'ini Hint Tamilleri, %7,1'ini Moorlar ve kalan %0,8'ini diğer etnik gruplar oluşturmaktadır.

DOĞAL KAYNAKLAR

Sri Lanka coğrafi şekli ve konumundan dolayı eski dönemlerden beri "Hint Okyanusu'nun İncisi" olarak adlandırılmaktadır. Ada tropik ormanlar ve daha birçok farklı doğa karakteristiklerini bir arada barındırmaktadır. Ülkedeki 103 nehirden en uzununu 335 kilometre boyunca uzanan Mahaweli Nehri'dir. Bu karasular aynı zamanda en yükseği 263 metre olan, 10 metreden yüksek 51 adet doğal şelale oluşturmaktadır.

Sri Lanka aynı zamanda 45 haliç ve 40 lagüne de ev sahipliği yapmaktadır. Ülkenin kıyı kesimi ve bitişindeki karasal sular mercan resifleri, sığ kıyı ve haliç su yosunu yatakları gibi verimli deniz ekosistemlerine sahiptir.

7000 hektarlık alana yayılan mangrove ormanları (ekosistemi), 2004 yılında yaşanan Hint Okyanusu Tsunamisi sırasında adaya ulaşan dalgaların kırılmasında hayati bir rol oynamıştır. Sri Lanka feldspat, grafit, silisyum (silika), kaolin, mika, toryum ve ilmenit gibi mineraller açısından zengindir. Mannar Körfezi'nde varlığı kanıtlanmış petrol rezervleri mevcuttur ve arama-çıkarma faaliyetlerine önümüzdeki dönemde başlanması beklenmektedir.

Ülkenin bir diğer önemli varlığı değerli taşlardır. Özellikle mavi safir taşında Sri Lanka uluslararası bir üne sahiptir. Sri Lanka doğal çeşitliliğe, tropik ormanlara ve muson bölgesinde yer almasından dolayı zengin su kaynaklarına sahip olmasına rağmen ciddi bazı çevre sorunları yaşamaktadır. Bu sorunların başında, aşırı kesim nedeniyle ülkenin orman örtüsünün hızla tüketilmesi ve su kaynaklarının endüstriyel atıklar ve kanalizasyon sularıyla kirletilmesi gelmektedir. Sri Lanka'nın kapsamlı ve iyi hazırlanmış bir çevre mevzuatı ve imzalayıp onayladığı pek çok uluslararası çevre anlaşması olmasına rağmen, tüm bu yasal çerçeve uygulama aşamasındaki sorunlar nedeniyle yeterince etkili olamamaktadır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Sri Lanka, ekonomisini diğer gelişmekte olan ülkelerden önce, 1970'lerde liberalize etmiştir. Ancak, etnik çatışmalar ve değişken ekonomik reform ortamı nedeniyle

sonraki dönemlerde rekabet avantajını yitirmiştir. Özellikle vergi, özelleştirme, iş reformu, ticaretin serbestleştirilmesi (gümrük vergileri sürekli olarak bir aşağı bir yukarı çekilmektedir), kamu hizmetleri ve emeklilik reformu ve devlet sübvansiyonları gibi politika alanları daha istikrarsız alanlar olmuştur.

Sri Lanka ekonomisi ticaret ağırlıklı bir yapıya sahiptir. Toptan ve perakende ticaret, iş pazardaki ürün ve hizmet ticareti ile dış ticareti kapsamaktadır. İmalat sanayi GSYİH'nın %22'sini oluşturmaktadır ve GSYİH içindeki en büyük alt sektördür. Ulaştırma, iletişim, mali hizmetler ve turizmi de kapsayan toplam hizmet sektörü hasılası ise GSYİH'nın yaklaşık %58'ini oluşturmaktadır.

Özelleştirme süreci kamunun imalat sanayindeki varlığını küçülmüştür, ancak devletin mali sektördeki, eğitim ve sağlık sektörlerindeki ağırlığı devam etmektedir. Buna ek olarak, ülke topraklarının % 90'ı kamuya ait olduğundan, devlet aynı zamanda ülkedeki en büyük emlak sahibidir. Ayrıca kamu hizmetinde ve yarı-kamusal kurumlarda 1 milyondan fazla kişi istihdam edildiğinden, kamu çalışanlarının nüfusa oranı bakımından, Sri Lanka Asya ülkeleri arasındaki en yüksek oranlardan birine sahiptir.

Yatırımlardaki istikrarlı büyümenin önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenmektedir. Yatırımlardaki büyümenin 4 temel dayanak noktası vardır: Kuzey ve Doğu Eyaletlerindeki yeniden yapılanma faaliyetleri; iç savaş döneminde uzun süre ihmal edilen altyapıya dönük kamu harcamaları; hızlı ekonomik büyüme ortamında pazar payı kapmak isteyen firmaların yapacakları iş yatırımlar ve artmakta olan gayrimenkul yatırımlarıdır.

Ülkede sık yaşanan elektrik kesintileri, AB ve ABD'den gelen ithalat talebinin zayıf seyretmesi nedenleriyle ihracattaki büyüme sınırlı olacaktır. Diğer yandan, Çin'deki hazır giyim tesislerinin Sri Lanka gibi daha düşük maliyetli bölgelere kayması, ihracattaki büyümeye destek olacaktır.

IMF verilerine göre Sri Lanka, 2020 yılı itibarıyla 195 ülke arasında dünyanın 65. büyük ekonomisidir. 2020 yılında cari fiyatlara göre, 81,1 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2021 yılında 86,6 milyar dolar olması beklenmektedir.

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2020 yılında %8 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 47. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

DIŞ TİCARET MEVZUATI (İTHALAT/İHRACAT REJİMİ)

Sri Lanka ticaret ortamı anlamında Güney Asya'daki en liberal ülkelerden biridir; ancak ülkenin yüksek ithalat eğilimi sürekli bir dış ticaret açığına neden olmaktadır. Bu durum 2000 yılında reforme edilen ve en yükseği % 25 olarak belirlenen gümrük vergilerinin izleyen yıllarda sürekli değişikliğe tabi tutulmasına ve arttırılmasına neden olmuştur.

Örneğin 2002 yılında gümrük uygulanmayan pek çok ürüne % 2-%10 arasında vergi getirilmiş, pirinçte ithalat belgesi kaldırılmış, fakat tarım ürünlerinin korunması amacıyla yüksek gümrük vergileri getirilmiştir.

Ağırlıklı olarak ihracata yönelik üretim yapan hazır giyim sektörünün ihtiyaç duyduğu, tekstil malzemeleri, iplik-elyaf ve diğer ara maddeler ve sermaye malları gümrük vergisinden muaftır.

Ekonomik kalkınma açısından önem arz eden bilgisayar, tıbbi ve dental ekipman, iletişim ekipmanı, tarımsal tohumsal ve tarım makineleri de gümrük vergisinden muaftır. Sri Lanka'nın serbest bölgeleri dahilinde sanayi ve inşaat ekipmanı, bazı metaller, kömür ve kok gümrük vergisinden muaftır. Çay, kauçuk, Hindistan cevizi ve ürünlerinin ihracatında ise ihracat vergisi uygulanmaktadır.

ÖNEMLİ SEKTÖRLER

- Tarım ve Hayvancılık
- Sanayi
- Hizmetler
- Enerji

ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ

2019 yılında 11 milyar dolarlık ihracatla dünyada 84. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler ABD, Hindistan, İngiltere, Almanya ve İtalya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye % 1 pay ile 21. sıradadır.

İhraç ettiği başlıca ürünler çay, iç giyim ve aksesuarları; hazır giyim ürünleridir. 2019 yılında 16 milyar dolarlık ithalatla dünya ithalatında 83. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler; Hindistan, Çin, Singapur, Malezya ve Japonya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %1 pay ile 26. sıradadır.

İthal ettiği başlıca ürünler petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar; diğer örme mensucat; fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb. ürünlerdir.

TÜRKİYE-SRİ LANKA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye-Sri Lanka Dış Ticaret Değerleri (Bin Dolar)

Türkiye'nin 2018 yılında Sri Lanka'ya yapmış olduğu ihracat 119 milyon 50 bin dolar iken bu rakam, 2019 yılında %33 azalma göstererek 79 milyon 869 bin dolara düşmüştür. Aynı yıl Sri Lanka'dan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre %3 oranında azalma göstererek 97 milyon 843 bin dolar olmuştur.

Ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %1'in altında olup 117. sıradadır. Türkiye'nin Sri Lanka'ya ihraç etmiş olduğu başlıca ürünler; kumaşlar, karbonat, amonyum karbonat, karayolu taşıtları için aksam ve parçalardır.

Ülkenin toplam ithalatımızdaki payı ise yine %1'in altında olup 86. sıradadır. Sri Lanka'dan ithal etmiş olduğu başlıca ürünler ise fermente edilmiş hazır ambalajlarda siyah çay, iplikler, kauçuk dolgu lastikler ve değişebilir sırtlar, aktif hale getirilmiş karbon ve örme veya kroşe eldivenlerdir.

YIL	İHRACAT	İTHALAT
2015	51.180	87.862
2016	51.643	105.099
2017	70.921	113.804
2018	119.050	100.682
2019	79.869	97.843

(Bin Dolar)

TÜRKİYE'NİN SRİ LANKA'YA İHRACATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Sentetik ve suni devamsız lifler, Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, Örme eşya Sentetik ve suni filamentler, Demir veya çelikten eşya, Demir ve çelik, Motorlu kara taşıtları, Sebzeler ve bazı kök ve yumrular, İnorganik kimyasallar, Plastikler ve mamulleri, Diğerleri.

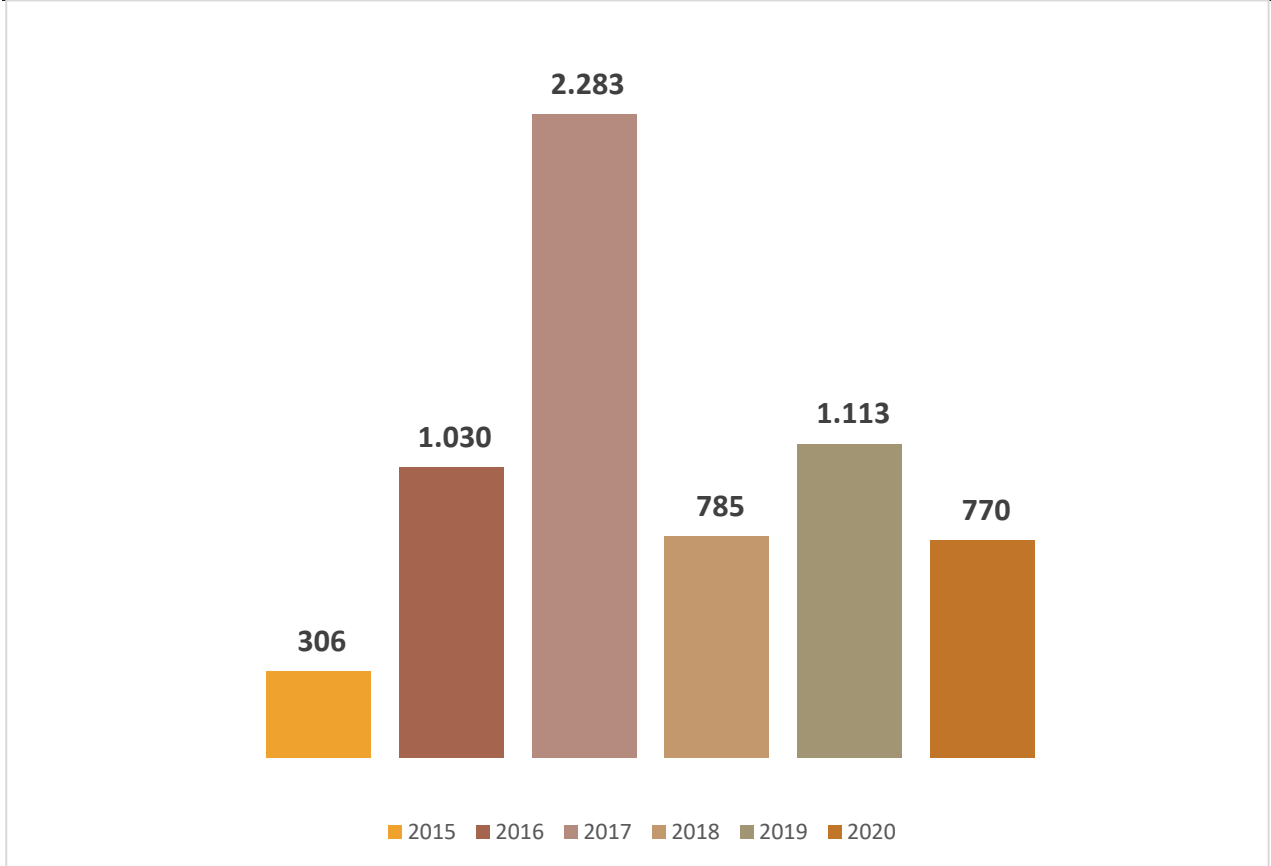
TÜRKİYE'NİN SRİ LANKA'DAN İTHALATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat, Sentetik ve suni devamsız lifler, Örme giyim eşyası ve aksesuarı, Kauçuk ve kauçuktan eşya, Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, Muhtelif kimyasal maddeler, Örülmeye elverişli bitkisel maddeler, İnorganik kimyasallar, Meyveler ve sert kabuklu meyveler, Optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, Diğerleri.

GAZİANTEP-SRİ LANKA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Gaziantep'in Sri Lanka'ya yapmış olduğu ihracat yıllara göre ele alındığında 2015 yılında 306 bin dolar olan ihracatın 2017 yılında yükselerek 2 milyon 283 bin dolara ulaştığı fakat 2018 yılında %66 oranında azalarak 785 bin dolara gerilediği görülmektedir. 2019 yılında yeniden yükselen ihracat 1 milyon 113 bin dolara ulaşmış, 2020 yılında ise %31 azalarak 770 bin dolar olmuştur.

YILLARA GÖRE GAZİANTEP'TEN SRİ LANKA'YA YAPILAN İHRACAT (BİN DOLAR)

GAZİANTEP'TEN SRİ LANKA'YA İHRAÇ EDİLEN ÜRÜNLER

ÜRÜN ADI	2019	2020	DEĞ(%) USD
	1000 USD	1000 USD	
PAMUKTAN DOKUNMUŞ MENSUCAT	263	269	2
TORBALAR VE ÇANTALAR	232	158	-31,7
KÂĞIT ÜRÜNLERİ	189	103	-45
ÇİKOLATA VE ŞEKERLEME ÜRÜNLERİ	95	88	-8
HUBUBAT, BAKLIYAT ÜRÜNLERİ		29	
MOBİLYALAR	1	17	771
DOKUNMAMIŞ KUMAŞLAR		15	
BAKIRDAN LEVHALAR	17	6	-64
DİĞER ÜRÜNLER	350	80	-77
TOPLAM	1.150	770	-33